

OPORTUNITAT ÚNICA DE POSAR FI A LA VIOLÈNCIA AL PAÍS BASC

Sobre la pau

Una tímida esperança de pau torna a presidir les converses que han reprès a Alger el govern i ETA. L'organització armada, convençuda que en el terreny militar ha perdut la batalla, intenta, ara, trobar una eixida política als seus objectius.

J. Hernández

La setmana del 15 al 22 de gener va ser frenètica a Alger. Era la segona setmana de la treva unilateral anunciada per ETA i alguns enviats espanyols tractaven d'aconseguir que Eugenio Etxebeste, *Antxon*, acceptara una ampliació del període de cessació d'atemptats, aconseguira una modificació, un poc almenys, del llenguatge públic de la banda armada i acceptara el terme *converses* en lloc de *negociacions*. A canvi, el govern central ha ofert un calendari i la formació d'una mesa de negociació a la capital nord-africana.

Quan, la vesprada de diumenge, el president González era informat que ETA acceptava l'ampliació de l'alto-el·foc i que tot semblava anar bé, el primer que va fer va ser informar Fraga personalment i demanar al ministre d'Interior, José Luis Corcuera, que avisara Adolfo Suárez. Segons les primeres anàlisis dels assessors presidencials, aquest acord amb ETA marca el moment més important de la lluita contra la violència i, sembla, hi ha bastants raons per a ser optimista malgrat que la consigna de la Moncloa és de màxima prudència.

Són molts els elements que han canviat i fet possible aquest canvi d'actitud en la direcció de l'organització armada. D'una banda, la pressió de la policia ha aconseguit la detenció en pocs anys de pràcticament tota la cúpula d'ETA amagada a França, amb l'excepció d'*Artapalo*, *Txelia* i *Waldo*, que des de fa algun temps no poden ni tan sols reunir-se davant del perill de caure a les mans de la policia francesa.

Aquest fet ha decantat, com es pretenia per part del Ministeri espanyol d'Interior, tot el poder intern de la banda armada cap als dirigents establerts a Algèria, que, per la seua escassa operativitat pel fet d'estar allunyats del territori espanyol, no tenen una altra alternativa que insistir en la negociació.

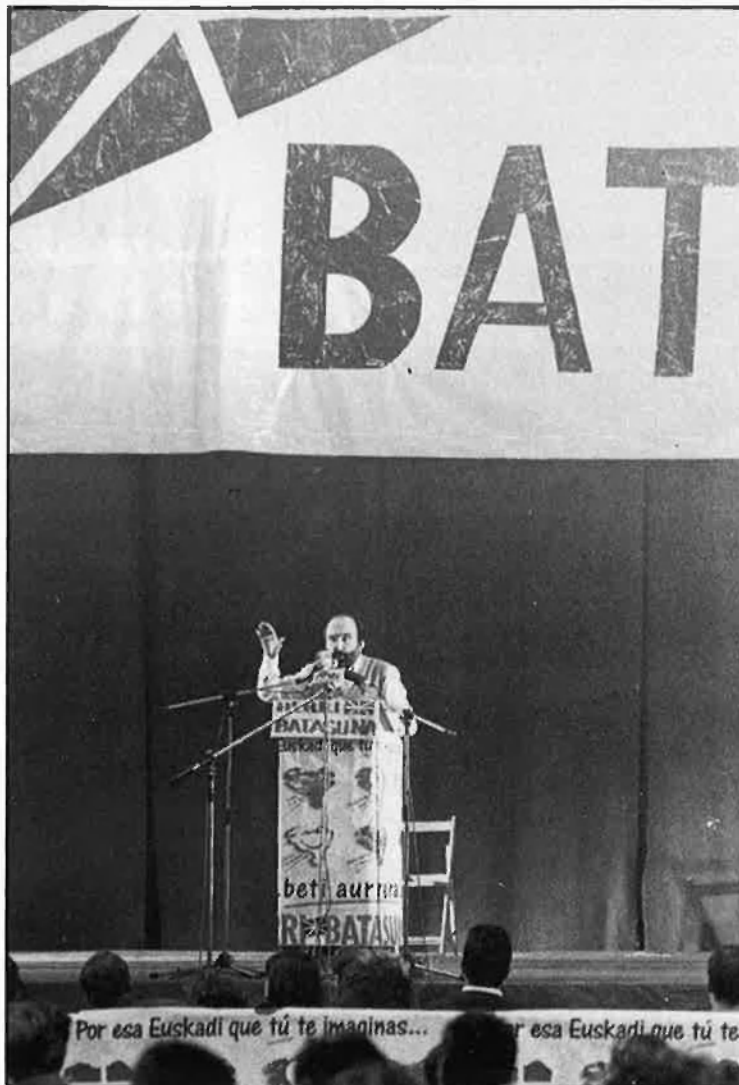
En segon lloc, el govern ha mantingut la filosofia dels contactes directes amb ETA, cosa que sembla haver deixat HB sense oportunitat de rendibi-

litzar el procés. El mateix acord, que no consisteix a negociar l'alternativa KAS sinó a buscar una solució als presos i els fugitius exclusivament, deixa HB, si s'avança per aquest camí, davant el fet ineludible de seure en les institucions democràtiques d'Euskadi i defensar-hi els seus criteris i els seus programes polítics.

Finalment, la intervenció del govern d'Alger ha estat, probablement, la gota que ha fet vessar el got de la tossuderia d'ETA i els ha obligat a cedir. Des de la *revolta del pa*, Algèria ha decidit

Herri Batasuna té molt a veure en el resultat final de les converses entre ETA i el govern espanyol, representat per Rafael Vera.

iniciar una etapa de desenvolupament en plena harmonia amb els països occidentals i això els obliga a abandonar les seues vel·leïtats tercermundistes i les seues ambigüitats amb ETA. Dies abans de l'acord, Alger va fer públic un comunicat on advertia els *etarres* que havien de seure a negociar un acord acceptable per al govern espanyol o haurien d'abandonar el territori algerià.

A nivell polític ha estat decisiu l'acord entre els partits bascos i navarresos contra el terrorisme. Aquest acord garantia que no es negociaria amb ETA una altra cosa que l'eixida digna per als presos i fugitius i ratificava que només les institucions elegi-

dels límits constitucionals hauria de passar pels parlaments basc i navarres, i no per les converses d'Alger.

Socialment, l'acord dels partits bascos i navarresos contra ETA ha estat la derrota més important del nacionalisme radical en els últims anys. A més, com que ve impulsada des de dos governs autònoms on els socialistes són presents, ha significat la legitimació política per a un partit que, malgrat ser un dels majoritaris en les dues comunitats, era acusat sistemàticament d'espanyolista i qualificat per ETA i els seus col·laboradors de ser aliè a la societat basca.

Des de medis pròxims a la presidència del govern s'afirma que aquesta és

pendents d'Alger fins a abril, termini que s'han marcat les dues parts per determinar si s'avança o no. Malgrat l'amenaça d'eleccions i la presidència espanyola a Europa, l'altra vora del Mediterrani serà l'escenari principal els pròxims mesos.

En medis polítics espanyols es creu que és l'última oportunitat seriosa d'acabar amb la lluita d'ETA per una via de diàleg. Si aquest intent es frus-

La policia francesa amb la seva pressió ha aconseguit en pocs anys la detenció de la major part de la cúpula d'ETA.

des per via democràtica per la societat basca estaven autoritzades per a decidir sobre qüestions polítiques que afectaven aquesta societat.

Aquest acord, firmat per tot el nacionalisme basc, tret de HB, va tenir la conseqüència, a més, d'iniciar un procés d'aïllament social a ETA que no ha tingut precedent en els últims vint-i-cinc anys. Des d'aquest acord, ETA va rebre el missatge que qualsevol punt de l'alternativa KAS que estiguera dins

l'oportunitat més gran de la història per a acabar de manera racional amb el tema de la violència que naix de l'anomenat problema basc. Això fa créixer l'expectativa d'un acord. Per això, els governs espanyol i algerià, i la mateixa banda armada a pesar de la seua negativa, han acceptat mantenir un mur de silenci sobre les converses que s'han de celebrar en un xalet del Club de Pins, als afores d'Alger.

Totes les mirades polítiques estaran

José Luis Corcuera.

tra, no quedarà altra alternativa que la policial amb matisos i això pot provocar un cost per a la democràcia massa important i que serà fonamentalment una responsabilitat d'ETA.

Per aquesta raó, la diplomàcia espanyola ha tractat de pressionar ETA. Es va parlar amb Cuba i Cuba va assenyalar als *etarres* que, si no s'arribava a un acord a Alger, no rebrien els terroristes, es va aconseguir la garantia algeriana que no funcionarien els refugis de països com Togo, Malí o Gabon, estretament relacionats amb Algèria per tota mena d'interessos, i ETA mateix va advertir que no tenia més alternativa que baixar el llistó.

Quan Rafael Vera va acudir a la capital nord-africana acompanyat del comissari Ballesteros i de Juan Manuel Eguiagaray, dirigent del socialisme basc, que actualment és delegat del govern a la Comunitat de Múrcia, i es va entrevistar amb Eugenio Etxebeste, *Antxon*, tot va ser més fàcil que mai. ETA ha decidit plantejar-se un acord dos mesos després de reconèixer públicament que no podia vèncer en el terreny *militar*. □